

Φεβρουάριος 2017

ἔτος 44ο

ἀρ. φύλ. 699

ΕΠΑΛΞΕΙΣ

“Ἴνα σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ εὐσεβῶς ζήσωμεν”

Γραφεῖα:
Ζήνωνος 3
104-31 Ἀθήνα
τηλ.
210 5230 948

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ἀποκριάτικη Συνεστίαση Κυριακὴ τοῦ Ἀσώτου 12 Φεβρουαρίου καὶ ὥρα 1:30 μ.μ.

Αἶθουσα Ἐπάλξεις, Ζήνωνος 3, β' ὄρ, πλ. Ὁμονοίας

Τὸ καλομαγειρεμένο σπιτικό φαγητό, τὸ ἀφθονο δωρεὰν κρασί, τὰ ἀναψυκτικά καὶ τὸ μουσικοχορευτικό πρόγραμμα θὰ συμβάλουν στὴν δημιουργία οἰκογενειακῆς κοινοτικῆς ἀτμόσφαιρας καὶ στὴν γνήσια ψυχαγωγία μέσα στὶς ἑλληνοορθόδοξες παραδόσεις, μακριὰ ἀπὸ μασκαρέματα καὶ ἄλλες ξένες συνήθειες. **Εἴσοδος με προσκλήσεις.**

Δηλώσεις συμμετοχῆς μέχρι τὴν Παρασκευὴ 10 Φεβρουαρίου.

Πληροφορίες: 210-5230.948, 6936 901606

Τυρινὸ Βραδυνὸ

Σάββατο 25 Φεβρουαρίου καὶ ὥρα 6:30 μ.μ.

Ἐπάλξεις, Ζήνωνος 3, β' ὄρ, πλ. Ὁμονοίας,

Θὰ πραγματοποιηθῆ ἑορταστικό βραδυνὸ με τυρινὰ ἐδέσματα, κεράσματα, παραδοσιακὸ πρόγραμμα καὶ ὁμιλία τοῦ κ. Β. Τσούπρα με θέμα: «**Ἡ πραγματικὴ ψυχαγωγία.**» **Εἴσοδος ἐλεύθερη.**

Προσκυνηματικὴ Ἐκδρομὴ

Τὴν Κυριακὴ τῆς Τυρινῆς 26 Φεβρουαρίου θὰ πραγματοποιηθῆ ἔκδρομὴ σὲ ἱστορικὲς μονὲς γιὰ τὴν παρακολούθηση τῶν πρῶτῶν τῆς Θεῆς Λειτουργίας καὶ τὸ ἀπόγευμα τοῦ Ἑσπερινοῦ τῆς συγγνώμης. **Αναχώρηση 7:00 π.μ. ἀπὸ τὴν ὁδὸ Γ' Σεπτεμβρίου, πλ. Ὁμονοίας.**

Πληροφορίες: 210-5230.948, 6936 901606

Ἀφιέρωμα στὴν Ἱεραποστολή

Τὸ Σάββατο 4 Μαρτίου καὶ ὥρα 6:30 μ.μ. στὴν αἶθουσα Ἐπάλξεις, Ζήνωνος 3, β' ὄρ., πλ. Ὁμονοίας, με τὴν εὐκαιρία τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ πραγματοποιηθῆ ἀφιέρωμα γιὰ τὴν Ἱεραποστολή. Θὰ ἀναφερθῆ ἡ παγκόσμια δράση τῆς καθολικῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ἱεραποστολικὴ διακονία καὶ οἱ δυσκολίες καὶ προοπτικὲς γιὰ τὸ ἱεραποστολικὸ ἔργο. Καλοῦνται νὰ συμμετάσχουν τὰ ἱεραποστολικά σωματεῖα τῆς χώρας μας, προσωπικότητες με ἱεραποστολικὴ δράση καὶ κάθε ὀρθόδοξος πού ἐπιθυμῆ νὰ διαδοθῆ παντοῦ τὸ μήνυμα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς σωτηρίας. **Εἴσοδος ἐλεύθερη.**

Οἱ δραστηριότητες συνεχίζονται

Στὴν κεντρικὴ αἶθουσα τῶν Ἐπάλξεων, Ζήνωνος 3, β' ὄροφος, πλ. Ὁμονοίας γίνονται:

Κάθε Σάββατο 6:30 μ.μ.-9:00 μ.μ. συζήτηση γιὰ νέους καὶ χορωδία.

Κάθε Κυριακὴ στίς 4:30 μ.μ. πρόγραμμα γιὰ ἄτομα με εἰδικὲς ἀνάγκες καὶ στίς 6:30 μ.μ. ἐνδιαφέρουσες ὁμιλίες γιὰ τρέχοντα πνευματικά καὶ κοινωνικά θέματα.

Καθημερινῶς, παρέχονται δωρεὰν μαθήματα ἀρχαίων ἑλληνικῶν, ξένων γλωσσῶν, μουσικῆς καὶ ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν. Ἐπίσης, διοργανώνονται πολιτιστικὲς καὶ ψυχαγωγικὲς ἐκδηλώσεις καθὼς καὶ μορφωτικὲς ἐκδρομές.

Πλη/ρίες: Ὁρθόδοξη Ἐφημερίδα «Ἐπάλξεις, τηλ.: 2105230948, 6936 901606.

Οἱ Ἐπάλξεις τοῦ Αἰγάλεω

Οἱ ὁμιλίες καὶ οἱ λοιπὲς δραστηριότητες τῶν Ἐπάλξεων Αἰγάλεω συνεχίζονται κανονικῶς στὴν αἶθουσα «Μαρία ἡ Μαγδαληνή», **Αναγεννήσεως 19**, (πλησίον Αγ. Σπυρίδωνος), με κεντρικὴ ὁμιλία καὶ Ἱερά Παράκληση κάθε Τρίτη βράδυ καὶ ὥρα 7:00 μ.μ.

Παρακαλοῦνται οἱ ἀναγνώστες μας τοῦ Αἰγάλεω καὶ τῶν γύρω περιοχῶν νὰ παρακολουθοῦν τὶς δραστηριότητες αὐτὲς πρὸς ὠφέλειά των.

Ἐπίσης, οἱ Ἐπάλξεις Αἰγάλεω ἔχουν ἐπιμεληθῆ τὴν ἔκδοση ἑνὸς καλαίσθητου ἡμερολογίου 2017, με ἀναφορά καὶ στίς δραστηριότητες τῶν «Ἐπάλξεων».

Πληροφορίες: Ἐπάλξεις Αἰγάλεω, ὑπεύθυνη κ. Μαγδαληνὴ Κόκορη, ἱατρος-θεολόγος, τηλ. 210 5982 573.

Δύσκολη ἢ συνεννόηση

Ἡ συνεννόηση καὶ ἡ συνεργασία μεταξύ τῶν ἀνθρώπων καὶ μάλιστα μεταξύ χριστιανῶν εἶναι ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν εἰρηνικὴ συμβίωση καὶ πρόοδο τόσο τῆς στενότερης ὅσο καὶ τῆς εὐρύτερης κοινωνίας. Ὁ Χριστὸς μας μάλιστα θέτει τὴν σύμψνοια καὶ τὴν ἀλληλοβοήθεια τῶν πιστῶν ὡς διακριτικὸ γνώρισμα τῆς γνησιότητος τῶν μαθητῶν του: «*Ἐν τούτῳ γνώσονται ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις.*» (Ἰωάν., ΙΓ', 35).

Γι' αὐτὸ, ὁ Κύριός μας συνεχῶς ζητοῦσε ἀπὸ τὸν Πατέρα Του τὴν χάρι γιὰ τοὺς μαθητῆς Του «*ἵνα ὡς ἐν καθὼς ἡμεῖς*» (Ἰωάν., ΙΖ', 11). Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐνότητα διεφύλαξαν οἱ πρῶτοι χριστιανοί, ἀφοῦ «*τοῦ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά καὶ ἡ ψυχὴ μία*» (Πράξ., Δ', 32) καὶ ἀργότερα τὴν προάσπισαν με

τὶς Οἰκουμενικὲς Συνόδους καὶ τὰ συγγράμματά των. Αὐτὴν μάλιστα τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ «*ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως*» εὐχόμεστε σὲ κάθε ὀρθόδοξη ἀκολουθία.

Πράγματι, ὅσες φορές κοινωνικὲς ὁμάδες καὶ ἔθνη εἶχαν αὐτὴν τὴν συνεννόηση, τὴν συνεργασία καὶ τὴν ἐνότητα, πέτυχαν παντοῦ, καὶ στὴν ἀντιμετώπιση ἐξωτερικῶν ἐχθρῶν καὶ στὴν ἀπαλλαγὴ των ἀπὸ ἐσωτερικοὺς ἐκμεταλλεῦτες καὶ στὴν συνοχὴ τοῦ κοινωνικοῦ ἴστού καὶ στὴν γενικότερη πρόοδο. Ἀντιθέτως, ὅπου ὑπῆρχαν διενέξεις, διχασμοὶ καὶ διχαστασίες ὑπῆρξαν πάντοτε τοπικὲς καὶ ἐμφύλιες συρράξεις, κοινωνικὲς ἀναταράξεις, ἀκόμα καὶ ἐθνικὲς καταστροφές.

Παρ' ὅλα ὅμως τὰ παραδείγματα τῶν εὐεργετη

συνέχεια στή σελ. 2

Προτάσεις συνεργασίας

Οἱ συγκεντρωθέντες τὴν Κυριακὴ 22^α Ἰανουαρίου 2017 στὴν Ἀθήνα με θέμα: «**Σκοπός, βάση καὶ τρόποι συνεργασίας**», μετὰ ἀπὸ τὶς εἰσηγήσεις, τὶς τοποθετήσεις καὶ τὶς συζητήσεις προτείνουμε:

Τὴν **ἐναρξη στενῆς συνεργασίας** μεταξύ πολιτιστικῶν, δημοκρατικῶν καὶ κοινωνικῶν κινήσεων καὶ προσωπικοτήτων, με σκοπὸ καὶ βάσεις:

α) τὴν **στήριξη τῶν προσώπων καὶ τῶν οἰκογενειῶν** των πρὸς ἀποφυγὴ ἀπονενομημένων διαβημάτων,

β) τὸν **σχηματισμὸ τοπικῶν ὁμάδων** πρὸς ἀλληλοβοήθεια καὶ κοινὴ δράση,

γ) τὴν **σύσταση ἐνιαίου κοινωνικοπολιτικοῦ φορέως** εἴτε διὰ συμπράξεως τῶν νῦν ὑπαρχόντων εἴτε διὰ τῆς ἰδρύσεως ἐνιαίου κοινῶν φορέως πρὸς ἀποτελεσματικὴ ἀντιμετώπιση τῶν ζωτικῶν προβλημάτων τῆς χώρας, τὴν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων τῆς καὶ τὴν ἀπελευθέρωσή της ἀπὸ ξένους κερδοσκόπους καὶ ντόπιους καιροσκόπους,

δ) τὸν **σεβασμὸ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου**, ἀνεξαρτήτως φύλου, φυλῆς, γλώσσας καὶ χρώματος, με παράλληλη διασφάλιση τοῦ κοινωνικοῦ ἴστού, ὡς καὶ τὴν λελογισμένη χρῆση τοῦ περιβάλλοντος.

ε) τὴν **προστασία τοῦ ἑλληνισμοῦ** ὅπου γῆς καὶ ὡς γεωγραφικοῦ χώρου καὶ ὡς ἐμπύχου δυναμικοῦ καὶ ὡς πολιτισμικοῦ θησαυροῦ,

στ) τὴν **διεύρυνση τῶν δημοκρατικῶν θεσμῶν**, με ἐνεργοποίηση ὅλων τῶν πολιτῶν,

ζ) τὴν **κοινωνικὴ συνεργασία καὶ ἀλληλοστήριξη** σύμφωνα με τὶς ἑλληνοορθόδοξες κοινοτικὲς παραδόσεις, μακριὰ ἀπὸ ἀτομοκρατικὲς ἢ μαζικοκρατικὲς ξενόφερτες πρακτικὲς,

η) τὴν **τόνωση τῆς τοπικῆς κοινοτικῆς αὐτοδιοικήσεως**, καὶ

θ) τὴν **ἀντιμετώπιση τῶν διαφόρων ἐθνικῶν, κοινωνικῶν καὶ οικονομικῶν προβλημάτων** τῆς χώρας, με γνώμονα τὸ συμφέρον τοῦ ἔθνους καὶ τῶν ἑλλήνων πολιτῶν.

Ἀποφασίστηκε ἐπίσης οἱ ὡς ἄνω προτάσεις νὰ ἀποσταλοῦν πρὸς ὅλες τὶς δημοκρατικὲς, πολιτιστικὲς καὶ πολιτικοκοινωνικὲς κινήσεις καὶ προσωπικότητες πρὸς μελέτη, ἐπεξεργασία καὶ συμπλήρωση, ὥστε ἐντὸς εὐλόγου χρόνου νὰ συνέλθουν οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κινήσεων, πού συμφωνοῦν στὰ βασικά, διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἡ πορεία γιὰ συνεργασία

Πρὸ μερικῶν δεκαετιῶν μερικοὶ νέοι τότε ἐπισημoneς διαφόρων σχολῶν, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ εὐεργετήματα τῆς συνεργασίας καὶ ἐνότητος καὶ τὶς καταστροφές τῆς διχαστασίας καὶ βλέποντες τὴν ἀσυνεννοησία καὶ τὶς διενέξεις μεταξύ τῶν ὑγιῶν δυνάμεων τοῦ τόπου, προσώπων καὶ ὁμάδων, ἀρχίσαμε μιὰ ἐνοποιητικὴ προσπάθεια πρὸς συνεννόηση καὶ συνεργασία ὅλων τῶν ὁπωσδήποτε ἐργαζομένων γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου. Ἡ ἀρχὴ μάλιστα ἐγίνε κατὰ τοὺς ὑπέροχους ἐκείνους φοιτητικὸς Θεολογικὸς Ἀγῶνας τοῦ 1962, με τὴν ὁμόφωνη κραυγὴ «*Νὰ μᾶς κυβερνοῦν ὀρθόδοξοι!*».

Οἱ βάσεις ὅμως καὶ οἱ τρόποι μιᾶς εὐρύτερης συνεργασίας ὅλων τῶν καλοπροαιρέτων πολιτῶν πρὸς

συνέχεια στή σελ. 2

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες καὶ ὁ Ἑλληνισμὸς

(Ἀπὸ τὴν ὁμιλία τῆς κ. Σ. Μπεκερή, φιλολόγου-θεολόγου στίς «Ἐπάλξεις», 29.1.2017)

Α' μέρος:

Συνάντηση Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ

Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀντιληφθοῦμε τὴν σπουδαιότητα τῆς προσφοράς τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ οἰκουμενικῶν διδασκάλων θὰ πρέπει πρωτίστως νὰ ἐξετάσουμε τὸ οἰκουμενικὸ περιβάλλον τῆς συνάντησης τῶν δύο μεγάλων αὐτῶν μεγεθῶν, τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Κατ' ἀρχάς, ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς παρήγγειλε στοὺς μαθητῆς Του: «*Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ*

συνέχεια στή σελ. 3

Δύσκολη ή συνεννόηση

συνέχεια από τη σελ. 1

μάτων της συνεργασίας και ένότητας ως και των καταστροφών από τις διενέξεις και τις αδελφοκτονίες που έχει να μάς παρουσιάσει ή μακροαίωνη ιστορία, ή ανθρωπότητα δυστυχώς δεν διδάχτηκε από αυτά και συνεχίζει τους διχασμούς, τις αντιδικίες, τις τοπικές συρράξεις και ο Θεός να φυλάει μήπως οδηγηθούμε ξανά σε νέους παγκοσμίους πολέμους.

Το κακό όμως είναι ότι και οι ὀρθόδοξοι λαοί, παρά τα λόγια του Χριστού μας και την τόση παράδοση, δεν διεφύλαξαν ούτε μεταξύ των αυτήν την ένότητα. Το δε ακόμη χειρότερο είναι ότι και οι ὀρθόδοξοι νεοέλληνες δεν διετηρήσαμε αυτήν τη συνεργασία και ένότητα ούτε μεταξύ μας με τα γνωστά αποτελέσματα, όπως την παραλίγο αποτυχία της εθνικής μας επαναστάσεως, τις εθνικές καταστροφές του 1897, του 1922 και του 1974, τους ἐμφυλίους σπαραγμούς και πρό παντός την παράδοση της χώρας σε ἄχρηστους και ἄχριστους κυβερνήτες και σε ξένα ἐκμεταλλευτικά κυκλώματα.

Εἶναι πράγματι να τρελαίνεται κάποιος όταν βλέπει πῶς ἄνθρωποι με τόσο πλούσια ἐνωτική παράδοση και τόσα εὐεργετικά παραδείγματα συνεργασίας ἀλλὰ και τόσες καταστρεπτικές περιπτώσεις διχοστασίας, δεν μπορούν να ἐξασφαλίσουν την ἐσωτερική των ένότητα και την μεταξύ των συνεννόηση για κοινούς ἀγῶνες πρὸς ἐξασφάλιση της κοινῆς προόδου και της κοινῆς σωτηρίας. Το πρᾶγμα γίνεται ἀκόμη πιὸ δυσνόητο όταν ἀνάμεσά μας ὑπάρχουν ἄνθρωποι με πλούσια ἀγαθοεργή δράση και ὅμως μεταξύ των δεν συνεργάζονται για τὸ κοινὸ καλὸ, με ἀποτέλεσμα να μάς ἐκμεταλλεύονται οἱ κερδοσκοποὶ και να μάς διοικούν οἱ καιροσκόποι.

Εὰν ὅμως κανείς μελετήσει βαθύτερα την ἀνθρώπινη συμπεριφορὰ (προσώπων και ομάδων), θὰ διαπιστώσει ὅτι πίσω ἀπὸ κάθε διχοστασία, διένεξη και σύρραξη ἐνυπάρχει κάποιος ξένος ἀνθροπικὸς ἢ κάποιος συμπεροντολογικὸς στοιχείο, πὸν ἀλλοιώνει την δημιουργική πρόθεση, ἐμποδίζει την σύμπνοια και την συνεννόηση, ἀκυρώνει την συνεργασία και δημιουργεῖ διχοστασίες, ἀκόμη και μεταξύ καλοπροαιρέτων ἀνθρώπων και μάλιστα ἀκόμη και μεταξύ Ἀγίων.

Ἄς θυμηθοῦμε ἐδῶ τις διενέξεις μεταξύ ἰουδαϊζόντων και ἑλληνοιστῶν χριστιανῶν, μεταξύ Πέτρου και Παύλου, Βαρνάβα και Παύλου, Ἐπιφανίου και Χρυσόστομου, Ἰγνατίου και Φωτίου κ. λπ. Βεβαίως, όταν στις περιπτώσεις αυτές πρυτανεύει τὸ συνέχον τὰ πάντα Ἅγιον Πνεῦμα, οἱ διενέξεις αυτές ἀτονούν και τελικὰ ἡ ένότητα διατηρεῖται, ὅπως στην περίπτωση τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου και τοῦ πάπα Ρώμης, ὅπου ἡ διαφωνία περὶ της ἐορτῆς τοῦ Πάσχα «τὴν ένότητα της πίστεως συνίστησι». Ὅταν, ὅμως, ἐπικρατῆ τὸ ξένο σῶμα ἢ τὸ οἰκεῖον θέλημα, τότε ἔχομε συγκρούσεις πάσης φύσεως.

Οἱ ἰουδαϊζόντες π.χ. χριστιανοὶ ἔβαζαν τις διδασκαλίες τῶν Φαρισαίων παραπάνω ἀπὸ τις ἀλήθειες τοῦ Χριστοῦ μας. Οἱ ἰνδουῖζόντες, ἐξ ἄλλου, ἔβαζαν τις περὶ καθάρσεως πρακτικές παραπάνω ἀπὸ την ἀγιαστική χάρη τοῦ Σωτῆρος. Τὸ ἴδιο και οἱ περσιζόντες ἦσαν ἐπηρεασμένοι ἀπὸ τὸν περσικὸ δυῖσμό. Οἱ Λατίνοι ἀπὸ την ρωμαϊκή ἐξουσία, οἱ Σλάβοι ἀπὸ την μυστικοπάθεια, οἱ Διαμαρτυρόμενοι ἀπὸ τὸν ἀγγλοσαξωνικὸ ἀτομικισμό και οἱ εὐσεβιστικές ὁργανώσεις ἀπὸ τὸν καθωσπρεπισμὸ. Πολλοὶ δὲ κληρικοὶ και μάλιστα Μητροπολίτες πάσχουν ἀπὸ τὸ ψυχοφθόρο μικρόβιο τοῦ δεσποτισμοῦ.

Ἀλλὰ και οἱ Ἕλληνες κομμουνιστὲς δεν βασιίζουν την κοινωνική των πρακτικὴ πάνω στὰ κοινόβια τῶν πρώτων χριστιανῶν και τῶν ὀρθοδόξων μοναστηριῶν ἀλλὰ πάνω στὸν ἱστορικὸ ἢ διαλεκτικὸ ὕλισμό και χωρὶς να καταλαβαίνουν ἀντιστρατεύονται την αἰτία της ένότητας και τὸν Ἐνσαρκωτῆ της ἐργατικότητος Θεάνθρωπο Χριστό. Οἱ αὐτοκαλούμενοι ἐξ ἄλλου ἐθνικὸφρονες ἢ φιλελεύθεροι λησμονοῦν ὅτι, χωρὶς πραγματική ἐλευθερία, κοινωνική δικαιοσύνη και ἀλληλοβοήθεια, οὔτε οἰκογένεια, οὔτε ἔθνος, οὔτε κοινωνία μπορεῖ να στεριώσει. Δυστυχῶς και τὰ πολιτιστικά σύνολα και τὰ πολιτικά κόμματα στην χώρα μας δεν εἶναι συναγωνιστικά ἀλλὰ ἀνταγωνιστικά. Αὐτὸ συμβαίνει ἀκόμη και σὲ φορεῖς τοῦ ἴδιου πολιτιστικῶν και πολιτικῶν χώρου.

Και ὅλα αυτά συμβαίνουν γιατί ὅλοι ἐκουσίως ἢ ἀκουσίως και ὡς πρόσωπα και ὡς φορεῖς διέπονται ἀπὸ ξένες και ἀλληλοσυγκρουόμενες θεωρίες, ἰδεολογίες και πρακτικές, πὸν ὅσο και ἐὰν ψάλλωμε στην Ἐκκλησία «ὑπὲρ της τῶν πάντων ἐνώσεως» ἢ ἀκοῦμε τοῦ Μακρυγιάννη τὰ λόγια «εἴμαστε στὸ ἐμεῖς και ὄχι στὸ ἐγώ» ἢ διαβάζωμε στις ἐνοποιητικές διακηρύξεις «ἄνευ τοῦ συνειναι οὐδὲ τὸ εἶναι ἔστι», καμμία συνεργασία δεν συντελεῖται, κανένας κοινὸς ἀγῶνας δεν διεξάγεται, κανένα φῶς για ἐξοδο ἀπὸ την πολλαπλή κρίση δεν διαφαίνεται και τὸ κακὸ καλὰ κρατεῖ.

Ἄρα, οἱ προσπάθειες για ἐνοποίηση τῶν ὑγιῶν δυνάμεων τοῦ τόπου πρέπει να ἀρχίσουν ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸ ἀγῶνα για ἀπαλλαγὴ ὄλων μας ἀπὸ τὰ ξένα ἢ ἀτομικιστικά στοιχεῖα, ἀπὸ ξένες ἐπιδράσεις και ἀπὸ τις τυχόν δικές μας μωροφιλοδοξίες και μικροσυμφέροντα, ὡστε με την μετάνοιά μας να ἀφήσωμε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα να ἐμφυτεύσει μέσα μας τὸν σπὸρο της συνεννοήσεως, της ένότητας και της συνεργασίας και ὁ σπὸρος αὐτὸς να στεριώσει και να γευτοῦμε ὅλοι τοὺς δυνατοὺς καρποὺς τῶν κοινῶν ἀγῶνων για κοινὴ πρόοδο και κοινὴ σωτηρία.

Ἡ περίοδος μάλιστα τοῦ Τριωδίου με τὰ τόσα παραδείγματα μετανοίας και ἀγαθοεργίας εἶθε να μάς βοηθήσει να ἀρχίσωμε ἐπιτέλους την διαδικασίαν της ἐπιστροφῆς μας στὸ ἐνωτικὸ πνεῦμα τοῦ πάντα ἐνώνοντος και τοὺς πάντες σώζοντος Θεανθρώπου Σωτῆρος.

Β. Τσούπρας

Ἱερὰ Μνημόσυνα

Τὸ Σάββατο 28 Ἰανουαρίου τελέστηκαν στην Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ Θηβῶν τὰ μνημόσυνα τῶν ἀρωγῶν μελῶν τῶν «Ἐπάλλεων» και τοῦ συλλόγου «Ὀνήσιμος» **Χαρούλας Ἀρώνη** και **Νατάσσης Τσάγκλου**. Συμμετεῖχαν μέλη και φίλοι τοῦ συλλόγου «Ὀνήσιμος», ὁ ὁποῖος εἶχε ἀναλάβει και την ὅλη ἐκδρομὴ, παλαιῆς ἐρυθροσταυρίτισσες και ἐκπρόσωποι τῶν «Ἐπάλλεων». Ἐκδηλῆ ἦταν ἡ συγκίνηση ὄλων και ὑποδειγματική ἡ φιλοξενία της ἡγουμένης και τῶν ἄλλων ἀδερφῶν της Μονῆς. Οἱ εὐχές ὄλων για αἰώνια ζωὴ θὰ συνοδεύουν πάντοτε τις ἀξίες ἐργάτριες της ἀγάπης.

Ἐπίσης, τελέστηκε πρόσφατα στὸν Ἱερὸ Ναὸ Κοιμήσεως Θεοτόκου Κολοκυνθοῦς τὸ

ἐτήσιο μνημόσυνο τοῦ ἀρωγοῦ μέλους τῶν Ἐπάλλεων **Παναγιώτα Χοντάση**. Ἡ ἀδερφή μας Παναγιώτα γεννήθηκε στις 25/5/1931 και ἀπεβίωσε στις 13/1/2016. Ἦταν παιδί πολυτεκνῆς οἰκογένειας, καλοσυνάτος ἄνθρωπος και παντοῦ σκορποῦσε τὸ χαμόγελό της. Ἦταν πιστὴ στὸ Θεὸ και ἀφοσιωμένη σύντροφος. Ἡ οἰκογένειά της εἶχε περάσει πολλὰ βάσανα και δυσκολίες, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἐπίπτωση στην ὑγεία της. Παρ' ὅλα αυτά, εἶχε εὐαισθησία στὸν ἀνθρώπινο πόνο και ἔκανε πολλές ἀγαθοεργίες. Αὐτὴ ἢ ἴδια ὄδηγησε τὰ τέκνα της, Δημήτριο και Ἐλένη, στις «Ἐπάλλεις», γεγονός για τὸ ὁποῖο ὡς και για την ὅλη προσφορὰ της την εὐγνωμονοῦν. Ἄς εἶναι αἰώνια ἢ μνήμη της.

Ἡ πορεία για συνεργασία

συνέχεια ἀπὸ τη σελ. 1

ἀποτροπὴ ἀνωμαλιῶν και πραγματοποίηση προόδου τέθηκαν με την Διακήρυξη τῶν νέων ἐπιστημόνων τὸ 1966 και τὸν σχηματισμὸ ἐνὸς αὐτοῦ φιλικῶν συνδέσμου πρὸς συντονισμό τοῦ συνεργατικῶν ἔργου. Τὴν προσπάθεια αὐτὴ την χαίρετησαν και Μητροπολίτες, ὅπως ὁ Κισσάμου Εἰρηναῖος και στελέχη ὁργανώσεων, ὅπως ὁ Βαρυμπουμπιώτης τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὁ Μπάστας τοῦ Σωτῆρος, ὁ Μπατιστάτος ἀπὸ τὸ παλαιὸ ἐορτολόγιο κλπ. ὡς και πολλές προσωπικότητες, ὅπως ὁ Κυριάκος Κωσταρέλλος, ὁ κληρικὸς Νικόδημος Πετρόπουλος, ὁ Γεώργιος Γκεζερλής, ὁ Εὐσταθόπουλος και ἄλλοι.

Δυστυχῶς, ἡ ἐπισυμβάσα ἀνάληψη της διακυβερνήσεως της χώρας ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς νοθευτὲς τοῦ χριστιανικῶν ὀνόματος κατὰ την περίοδο της ἐπταετίας και ἐν συνεχείᾳ ἢ ἐκμετάλλευση τῶν ὁραμάτων τοῦ ἑλληνικῶν λαοῦ ἀπὸ ἀλλοπρόσαλλους πολιτικούς ἐπέφεραν κάποια σύγχυση και κάποια ἐπιβράδυνση τοῦ ὄλου ἔργου. Παρ' ὅλα αυτά, ἡ ἐκδοση της ἐφημερίδος «Ἐπάλλεις» τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1974 και ἡ ἴδρυση της Ε.Χ.Ε. τὸ 1977 ἐπαναπροώθησαν την προσπάθεια σὲ συνεργασία με νέες προσωπικότητες, ὅπως ὁ Τεντολούρης, ὁ Πανάγιος, ὁ Ψυχολόγος κ.ἄ.

Ἐπὶ σαράντα λοιπὸν και πλέον ἔτη ἡ συνεργατικὴ αὐτὴ ομάδα προσπαθεῖ ἀόκνως με ὀμιλίες, συγκεντρώσεις, ἐντυπα και ἐκπομπὲς να πείσει ὄλους τοὺς ὑπευθύνους τῶν ἐπιμέρους κινήσεων και ὄλες τις ἀξιολογες προσωπικότητες πρὸς ἀποδοχὴ κάποιας συνεργασίας και ένότητας σὲ κοινὸς ἀγῶνες για την ἀποτροπὴ της τελικῆς καταστροφῆς της χώρας μας και την ἐπιτελεξὴ κάποιας προόδου για τὸ καλὸ ὄλων μας.

Φαίνεται ὅμως ὅτι οὔτε οἱ ἐπιταγὲς τοῦ Σωτῆρος μας, οὔτε τὰ πολυάριθμα παραδείγ-

ματα τῶν Ἀγίων και ἡρωικῶν προγόνων μας, οὔτε τὰ διδακτικὰ γεγονότα της μακροαίωνης ἱστορίας μας, οὔτε τὰ σπαρακτικά παρακάλια τῶν ἀπλῶν ἀνθρώπων δεν εἶναι ἱκανὰ να πείσουν τοσούτους ἱκανοὺς ἑλληνορθόδοξους παράγοντες (πρόσωπα και ὀμάδες) για την ἐπίτευξη της πολυπόθητης συνεργασίας και ένότητας για τὸ καλὸ ὄλων μας. Τὸ γεγονός γίνεται ἀκόμη πιὸ δυσνόητο, όταν σκεφτῆ κάποιος ὅτι οἱ ἐπιμέρους δημιουργικοὶ και καλοπροαιρέτοι παράγοντες τοῦ τόπου ἐπιθυμοῦν τὸ καλὸ, ἐργάζονται για τὸ καλὸ, ἀλλὰ μὴ συνεργαζόμενοι ἐμποδίζουν, χωρὶς να τὸ θέλουν, την ἀπαλλαγὴ τοῦ τόπου ἀπὸ την γενικὴ κρίση και δίνουν την εὐκαιρία σὲ ἄχριστους και ἄχρηστους πολιτικούς να μάς ὀδηγοῦν πρὸς την γενικὴ καταστροφή.

Ἐν τούτοις, εἶναι παρήγορο ὅτι τὸν τελευταῖο καιρὸ, ἴσως και ἀπὸ την πίεση τῶν γεγονότων, τὸ συνεργατικὸ αὐτὸ πνεῦμα ἀρχίζει να ἐμπνέει και ἄλλους φορεῖς, πρόσωπα και ὀμάδες, με κοινὸ ὄραμα για συντονισμένη δράση και κοινὸς ἀγῶνες. Ἄς ἐλπίσωμε ὅτι αὐτὴν την φορὰ ὄλο και περισσότεροι θὰ ἀκούσωμε τὰ παραγγέλματα τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ περὶ ένότητας και ἀλληλοβοηθείας και θὰ ἀκολουθήσωμε την ἐνοποιητικὴ πορεία τῶν ἑλληνορθοδόξων δημοκρατικῶν και κοινοτικῶν παραδόσεων.

Ἔτσι, συνεργαζόμενοι και ἀλληλοβοηθούμενοι θὰ ἀρθοῦμε εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων και ἀνταποκρινόμενοι στὰ αἰτήματα τῶν καιρῶν θὰ ἀντιμετωπίσωμε ὄλοι μαζί τοὺς κοινὸς κινδύνους και θὰ συμβάλωμε στην ἐξοδὸ μας ἀπὸ την πολὺπλευρὴ κρίση και στην εἰσοδὸ μας στην ὁδὸ της προκοπῆς και της κοινῆς προόδου. Ο καθεὶς μας ἄς βοηθήσει με τὸν τρόπο του και ἀπὸ την θέση πὸν εὐρίσκεται για περισσότερη συνεννόηση και στενότερη συνεργασία ὄλων για τὸ καλὸ ὄλων.

Β. Τ.

Θεολογικὸ Συνέδριο

Τὸ Σάββατο 11 και την Κυριακὴ 12 Φεβρουαρίου 2017 θὰ πραγματοποιηθῆ στην Ἱερὰ Μητρόπολη Ἡλείας Θεολογικὸ Συνέδριο με θέμα: «Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: 1950 χρόνια ἀπὸ τὸ μαρτύριό του».

Εἰσηγητὲς: **Κων/νος Νιάρχος** (Καθηγητῆς Φιλοσοφίας Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν), **Θανάσης Παπαθανασίου** (Δρ. Θεολογίας), **Ἀθανάσιος Δεσπότης** (Δρ. Θεολογίας), **Θωμᾶς Ἰωαννίδης** (Καθηγητῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν), **Σωτῆριος Δεσπότης** (Πρόεδρος τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν).

Πληροφορίες και δηλώσεις συμμετοχῆς:
Τηλ.: 26210. 22527

ΕΠΑΛΞΕΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΗ
ΜΟΡΦΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Ἰδιοκτησία:
Πολιτιστικὴ και Κοινωνικὴ Κίνηση
«Ἐπάλλεις»

Ἐκδότης: **Βασίλειος Τσοῦπρας**,
Θεολόγος Κοινωνιολόγος

Γραφεῖα: Ζήνωνος 3, 104 31 Ἀθήνα
Τηλέφωνα: 210 52 30 948, 210 24 69 152
e-mail: epalxeis@otenet.gr
ἴστοσελίδα: www.epalxeis.gr

Προαιρετικὲς Εἰσφορές- Εμβάσματα:
ΕΠΑΛΞΕΙΣ

Εκκλησία και «Εκκλησία»

Γεωργίου Β. Τσούπρα, Δρ Θεολογίας

Η εκκοσμίκευση της Εκκλησίας

Στα προηγούμενα φύλλα αναφερθήκαμε στην ανατροπή της θρησκευτικής και κοινωνικής πραγματικότητας που έφερε στον κόσμο η ίδρυση της Εκκλησίας μετά την Πεντηκοστή. Η εγκόσμια πραγματικότητα, όμως, δεν άφησε ανεπηρέαστη την Εκκλησία. Η ανατροπή του κοινωνικού κατεστημένου, όπως εφαρμόστηκε στην πρώτη Εκκλησία, με τον καιρό ατόνησε. Οι λόγοι γι' αυτήν την εξέλιξη είναι πολλοί. Θα αναφέρω μόνο κάποιους που θεωρώ πιο σημαντικούς.

Πρώτον, ακόμη και στην περίπτωση της Εκκλησίας δεν ήταν δυνατόν να ξεπεραστεί εντελώς η τάση για θρησκευτικότητα, η οποία σύμφωνα με αρκετούς σύγχρονους κοινωνιολόγους αποτελεί πρωταρχικό στοιχείο της κοινωνικής διαμόρφωσης και μια από τις αρχέγονες ανάγκες του ανθρωπίνου γένους. Όπως

γράφει ο Χρήστος Γιανναράς η «θρησκευτικότητα είναι καταγωγικά έμφυτη ορμή, ανάγκη ενστικτώδης, γι' αυτό και εξ ορισμού ατομοκεντρική» (Ενάντια στη θρησκεία, Αθήνα 2007, σελ. 19). Για την ανατροπή της απαιτείται η «απάργηση του εαυτού», δηλαδή η κατάργηση του ατομοκεντρισμού, πράγμα δύσκολο ή σχεδόν αδύνατο στα στενά ανθρώπινα πλαίσια. Γι' αυτό, ακόμη και στο εκκλησιαστικό γεγονός, η θρησκευτικότητα υπεισήλθε με δριμύ τρόπο και εν πολλοίς ανέτρεψε την επαναστατική απάρνηση της ατομικότητας (που είχε επιτευχθεί μέσα στη νέα κοινωνική πραγματικότητα της πρώτης Εκκλησίας), δίνοντας προτεραιότητα στο θυμικό των πιστών και όχι στο ίδιο το εκκλησιαστικό -δηλαδή κοινωνικό- γεγονός. Αρχισε, λοιπόν, σταδιακά η μετατροπή του σώματος της Εκκλησίας σε θρησκευτική κοινότητα, με την κατάλληλη προσαρμογή στις νέες απαιτήσεις.

Συνέπειες αυτής της εξέλιξης ήταν να επανεμφανιστούν θρησκευτικές κατηγορίες εντός της πρακτικής της Εκκλησίας. Για παράδειγμα, οι οίκοι προσευχής και κοινωνικής προσφοράς μετονομάστηκαν εθιμικά στην αρχή και θεσμικά αργότερα «ναοί», οι εκκλησιαστικοί λειτουργοί ταυτίστηκαν με τους ιερείς των άλλων θρησκειών και κυρίως της Παλαιάς Διαθήκης (βλ. «Λευίτες»), θεωρούμενοι ως ενδιάμεσοι ανάμεσα στο εγκόσμιο και το θείο. Επίσης, μετατοπίστηκε χρονικά ο στόχος της ύπαρξης της Εκκλησίας από το επίγειο κοινωνικό γίνεσθαι προς τη μετά θάνατον ζωή κ.λπ.

Δεύτερον, μετά τον Μεγάλο Κωνσταντίνο και κυρίως στην Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία (σε κάποιο βαθμό και στην Οθωμανική που ακολούθησε), η Εκκλησία χρησιμοποιήθηκε σε πολιτικό επίπεδο με τον ίδιο τρόπο που είχαν χρησιμοποιηθεί και στο παρελθόν οι αρχαίες θρησκείες. Υποτάχθηκε, δηλαδή, η εκκλησιαστική οργάνωση στη λογική της ανάγκης της πολιτείας για επικράτηση μιας ενιαίας θρησκευ-

τικής πίστης και εντάχθηκε στους παράγοντες διατήρησης ενότητας και υποταγής των υπηκόων στο κράτος. Οι φορείς των λειτουργιών της Εκκλησίας απέκτησαν την ίδια αξία με τους κρατικούς λειτουργούς και οι εκκλησιαστικές δομές προσαρμόστηκαν ανάλογα με τη διαίρεση των επαρχιών και των διοικήσεων του κράτους. Οι αυτοκράτορες ουσιαστικά μετατράπηκαν σε ρυθμιστές της πίστης των υπηκόων, εκδίδοντας διατάγματα δογματικού περιεχομένου, καθαιρώντας πατριάρχες και επισκόπους, διώκοντας αιρετικούς, επιβάλλοντας ενιαίο «πιστεύω» σε όλους.

Τρίτον, στη Δύση αυτήν τη φορά, η ίδια ανάγκη για ενότητα και πολιτική προστασία των πιστών επέφερε τον υπερτονισμό ενός μονοπρόσωπου θεσμού, του παπικού, ο οποίος συγκέντρωσε όλες τις επίγειες εξουσίες και στον οποίο όλοι οι άνθρωποι όφειλαν πίστη και υποταγή. Με αυτή τη λογική ο Πάπας ανακηρύχθηκε αντιπρόσωπος του Χριστού στον κόσμο (Vicarius Christi), οικουμενικός διδάσκαλος και παγκόσμιος κυριάρχης. Με την επικράτηση του μύθου περί διαδοχής του Αποστόλου Πέτρου από τον εκάστοτε Πάπα, ο παπικός θεσμός δεν έλεγχε μόνο την επίγεια ζωή αλλά ρύθμιζε και την αιώνια κατάσταση των πιστών (βλ. συγχωροχάρτια). Ουσιαστικά ο παπικός θεσμός οικειοποιούταν την αξία της Εκκλησίας και ο εκάστοτε Πάπας θεωρείται ως η ενσάρκωση της ίδιας της Εκκλησίας.

Έχοντας αυτές τις επιδράσεις, άρχισε και στην Ανατολή να διαχωρίζεται το ενιαίο σώμα της Εκκλησίας σε δύο τάξεις, στο ιερατείο και τους απλούς πιστούς, το λεγόμενο «εκκλησιασμά». Με τον καιρό η ανώτερη μερίδα του ιερατείου επεδίωξε και κέρδισε μερίδιο από την άσκηση της πολιτικής εξουσίας.

Έπειτα από τον 10 αιώνα, εποχή κατά την οποία άρχισε να φθίνει η κρατική ισχύς του Βυζαντίου, οι Επίσκοποι άρχισαν να προσλαμβάνουν τον τίτλο «Δεσπότης» (που σημαίνει πολιτικός άρχοντας) και να θεωρούνται «κυριάρχες» των πιστών και των απλών κληρικών. Αρχισαν να φορούν χρυσοποίκιλτα άμφια και αυτοκρατορικούς σάκκους, να κρατούν σκήπτρα-πατερίτσες, να κατοικούν σε πολυτελή μέγαρα και γενικά να συμπεριφέρονται ως κοσμικοί άρχοντες.

Δεν έλειψαν, βεβαίως, και οι φωνές αντίστασης. Οι περισσότεροι Πατέρες της Εκκλησίας προσπάθησαν να κρατήσουν τη γραμμή της Πρώτης Εκκλησίας, αρνούμενοι πεισματικά να αλλοτριωθούν από τον σφιχταγκάλιασμα της πολιτικής εξουσίας. Πολλοί απ' αυτούς διώχθηκαν, εξορίστηκαν, διαπομπεύθηκαν, θανατώθηκαν από μια εξουσία που κατά τα άλλα ονομαζόταν χριστιανική. Επίσης, αν και τραυματίστηκε σοβαρά λόγω της υποταγής στον αυτοκράτορα, η δημοκρατική παράδοση της συνοδικότητας δεν χάθηκε εντελώς, έστω και βιωμένη στο ανώτατο ιεραρχικό επίπεδο.

Περίοδος του Τριωδίου

Η κατανυκτική περίοδος του Τριωδίου αρχίζει από το Σάββατο έσπερας προς την Κυριακή του Τελώνη και του Φαρισαίου και τελειώνει το μέγα Σάββατο το βράδυ πριν από την Ανάσταση. Ονομάζεται έτσι, γιατί σε όλο αυτό το διάστημα χρησιμοποιείται στις ακολουθίες της Εκκλησίας το βιβλίο που ονομάζεται «Τριώδιο». Λέγεται δὲ Τριώδιο, γιατί πλὴν τῶν ἄλλων λειτουργικῶν κειμένων περιέχει και κανόνες με τρεις Ωιδές.

Η περίοδος του Τριωδίου διαιρείται σε τρία μέρη: στις τέσσερις εβδομάδες πριν από την Μ. Σαρακοστή, στις έξι εβδομάδες της Μ. Τεσσαρακοστής και στην Μεγάλη Εβδομάδα, από την Κυριακή των Βαΐων το βράδυ έως το Μ. Σάββατο το βράδυ.

Η πρώτη Κυριακή είναι του Τελώνου και Φαρισαίου, ή δεύτερη του Ασώτου, ή τρίτη της Κρίσεως (των Απόκρεω) και η τέταρτη, της Τυρινής, είναι αφιερωμένη στην μνήμη του Παραδείσου και στην άλληλοσυγχώρηση. Σε αυτό το διάστημα αρχίζουν και τα Ψυχοσάββατα.

Η πρώτη Κυριακή της Μ. Τεσσαρακοστής είναι

αφιερωμένη στην Ορθοδοξία, ή δεύτερη στον Άγ. Γρηγόριο Παλαμά, ή τρίτη στην προσκύνηση του Σταυρού, ή τέταρτη στον Άγ. Ιωάννη της Κλίμακος και η πέμπτη στην Άγ. Μαρία την Αιγυπτία. Κατά δε τις Παρασκευές ψάλλονται οι Χαιρετισμοί στην Παναγία Θεοτόκο, με τὸν Κανόνα που αρχίζει «Ἀνοιξὼ τὸ στόμα μου», και με τὸν Ἀκάθιστο ὕμνο, που αρχίζει «Ἄγγελος πρωτοστάτης οὐρανῶθεν ἐπέλεθη».

Κατὰ δὲ τὴν Τετάρτη ἑσπέρας τῆς πέμπτης ἑβδομάδος ψάλλεται ὁ Μέγας Κανὼν τῆς μετανοίας. Ἔτσι, προετοιμαζόμεστε καταλλήλως νὰ νοιώσουμε βαθύτερα τὰ Πάθη, τὸν Σταυρὸ και τὴν Ταφὴ τοῦ Κυρίου, ἐνῶ κατὰ τὴν Μ. ἑβδομάδα γιὰ νὰ πανηγυρίσουμε τὴν λαμπρὰ Ἀνάστασή Του, που σημαίνει και τὴν Ἀνάσταση τοῦ ἀνθρώπου.

Σημ.: Οἱ Χαιρετισμοὶ στὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο, οἱ Βιβλικὲς Ωιδές, ὁ Μέγας Κανὼν με εἰσαγωγή και ἑρμηνευτικὸ λεξιλόγιο ἔχουν ἐκδοθῆ και διανεμονται ἀπὸ τὶς «Ἐπάλλξεις», Ζήνωνος 3, 104 31 Ἀθήνα, τηλ. 210 5230948, 6936901606.

Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες και ὁ Ἑλληνισμὸς

συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 1

ἔθνη» (Ματθ. κη', 20). Στὴν φράση ἀκριβῶς αὐτὴν («πάντα τὰ ἔθνη») ἔγκειται ἡ οἰκουμενικότητα τῆς καθολικῆς Ὀρθοδοξίας (καθολικὴ, ἐπειδὴ ὀφείλει νὰ τηρῆ ὅλη τὴν διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ὅλη τὴν ἀλήθεια, γεγονός που γίνεται ἀντιληπτό ἀπὸ τὴν ἀμέσως ἐπομένη φράση: «διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν»).

Γ. Κόρδη, Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες ὡς μοναχοί, αὐγοτέμπερα σε σανίδι, 2017.

Ὅτι οἱ μαθητὲς τοῦ Κυρίου ἔκαναν πράξη τὴν παραγγελία Του, φαίνεται ἀπὸ τὸ γεγονός ὅτι ἤδη τὸ 60 μ.Χ. ἡ πλειονότητα τῶν Χριστιανῶν προέρχεται ὄχι ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους ἀλλὰ ἀπὸ τοὺς ἐξ ἔθνῶν Χριστιανούς (πρὸς Ἐφεσ. ἐπιστολή): τὸ μαρτυροῦν ἐξ ἄλλου τὰ ὀνόματά τους (Λουκάς, Τιμόθεος, Τίτος, Ἕλληνες στὴν καταγωγή, κ. ἄ.). Οἱ τρεῖς ἀναφερόμενοι συνεργάτες τοῦ ἀποστόλου Παύλου συνέχισαν τὸ ἔργο του και εὐαγγελίστηκαν τὴν νέα πίστη πρὸς τὰ ἔθνη, και κυρίως πρὸς τοὺς Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι, λόγω τῆς φιλοσοφικῆς τους προπαιδείας και τοῦ πνευματικῶν τους πολιτισμοῦ, ἀποδείχθηκαν περισσότερο δεκτικοί. Ἄλλωστε, και ἡ γλῶσσα τους ἔγινε τὸ ὄργανο γιὰ τὴν διάδοση τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Στὴν σύγκλιση ἐξ ἄλλου Χριστιανισμοῦ-Ἑλληνισμοῦ συνέβαλαν και οἱ Ἀπολογητὲς (2^{ος}. μ.Χ. αἰ.), Ἕλληνες κυρίως διανοούμενοι που ἔγιναν Χριστιανοὶ και ἀνέλαβαν τὴν υπεράσπιση τῆς πίστεώς τους ἐναντι τῶν Ἰουδαίων και τῶν Ἑλλήνων (ὁ ὅρος Ἕλλην, μέχρι και τὸν 8^ο-9^ο αἰ. δήλωνε τὸν ἐθνικὸ, τὸν εἰδωλολάτρη). Οἱ Ἀπολογητὲς στὴν προσπάθειά τους αὐτὴ συνέτελεσαν ὥστε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ παραλάβῃ ὄρους και ἔννοιες ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμὸ, ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐπηρεάζεται και ὡς πρὸς τὸν τρόπο συλλήψεως και διατυπώσεως των. Παράλληλα, βοήθησαν στὴν καταπολέμηση τῶν αἱρέσεων (τοῦ Γνωστικισμοῦ) και ἔδωσαν ἐπιχειρήματα στοὺς ἀντιαιρετικὸς συγγραφεῖς τῆς ἰδίας περιόδου (Εἰρηναῖο, Ἰππόλυτο Ρώμης κ.ἄ.).

Και φτάνουμε στὸν κομβικὸ 4^ο μ. Χ., ὅποτε, με τὴν συμβολὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, ὁ Χριστιανισμὸς και ὁ Ἑλληνισμὸς ἔρχονται σὲ ἀκόμη πιὸ στενὴ ἐπικοινωνία μεταξύ των και μάλιστα μέσα σὲ ἕνα κόσμον πολιτιστικῆς, γλωσσικῆς και θρησκευτικῆς πανσπερμίας, ὄχι και πολὺ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν δικὸ μας.

Ἔχουν διατυπωθῆ τρεῖς θεωρίες ὡς πρὸς τὴν συνάντηση Χριστιανισμοῦ-Ἑλληνισμοῦ και τὰ ἀποτελέσματά της. Σύμφωνα με τὴν πρώτη («ἔξελληνισμὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ» τοῦ Ἀ. Φόν Χάρνακ), ἡ ὁποία θεωρεῖται λανθασμένη, ὁ Χριστιανισμὸς ἀλλοτριώθηκε ἀπὸ τὸν Ἑλληνισμὸ, ὑποτάχθηκε στὴν ἑλληνικὴ φιλοσοφία και θρησκεία και ἔχασε τὴν αὐθεντικότητά του. Ὄφειλε, λοιπόν, νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὶς ἐπιδράσεις αὐτὲς και νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ «ἀπλὸ Εὐαγγέλιο». Ἡ δεύτερη θεωρία, πιὸ οἰκεία και γνωστή, μιλάει γιὰ ἁρμονικὴ σύνθεση Χριστιανισμοῦ-Ἑλληνισμοῦ, παρὰ τὶς ὁποῖες ἀντιθέσεις των. Τὸ σημαντικό τῆς θεωρίας αὐτῆς εἶναι ὅτι ὑποδηλώνεται ἡ διάθεση πρόσληψης ἀπὸ τὸν Χριστιανισμὸ τῶν ὁποῖων θετικῶν στοιχείων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, στὴν προκειμένη περίπτωση, ἀλλὰ και κάθε ἀνάλογο πνευματικῶν και πολιτισμικῶν μεθόδους, ἐνδεικτικὸ τῆς οἰκουμενικότητός του, ὅπως τονίσαμε παραπάνω.

Σύμφωνα με τὴν τρίτη θεωρία («ἐκχριστιανισμὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ» τοῦ Γ. Φλωρόφσκυ), ὅταν ὁ Ἑλληνισμὸς συνάντησε τὸν Χριστιανισμὸ, ἀναθεώρησε ἀρκετὲς ἀπὸ τὶς ἀρχές του και μεταμορφώθηκε, ἔπαθε τὴν λεγομένη «καλὴ ἀλλοίωση». Τὸ ἐρώτημα εἶναι τί καινούργιο κόμισε ὁ Χριστιανισμὸς στοὺς Ἕλληνες, γιὰ νὰ θελήσουν αὐτοὶ, περισσότερο ἀπὸ ὅποιονδήποτε ἄλλο λαὸ, νὰ γίνουν Χριστιανοί. (συνεχίζεται)

Ἐν μέσω λύκων

Από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, μια ασίγηστη, ακατάπαυστη και αδυσώπητη πάλη διεξάγεται ανάμεσα στους ανθρώπους του καλού και στα όργανα του σκότους. Από την μια μεριά, οι έραστές και ζητητές του όσιου, του αληθούς, του δικαίου, του ωραίου, του δημοκρατικού, του κοινωνικού, του φιλόξενου, του έρωτικού, του αγαπητικού και του ελεύθερου, όπως ήσαν οι προφήτες και οι άλλοι δίκαιοι της Παλαιάς Διαθήκης, οι Έλληνες και οι διάφοροι εργάτες της δικαιοσύνης σε άλλους λαούς, προσπαθούσαν να ξευγενίσουν τὰ ἦθη, να ειρηνεύσουν τους λαούς, να εκπολιτίσουν τὰ ἔθνη και να τὰ ὀδηγήσουν πρὸς τὴν ζήτηση τοῦ «ὄντως ὄντος».

Από την άλλη μεριά, όλα τὰ ἄλλα ὄργανα τοῦ κακοῦ, οἱ προαγωγοὶ τῆς φιληδονίας, τῆς φιλαργυρίας και τῆς φιλοδοξίας και ὅλοι οἱ δυνάστες φρόντιζαν να ἐξαλείψουν κάθε ἴχνος ἀνθρωπιάς και προόδου, για να διαωνίζουν τὴν κοσμοκρατορία τοῦ σκότους και τὴν κυριαρχία τοῦ συμφέροντος. Μὲ τὴν γέννηση τοῦ Χριστοῦ μας ἡ πάλη αὐτὴ πήρε πῶς δραματικὴ ἐξέλιξη, γιατί τώρα πια οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις δὲν ἔχουν να κάνουν με τοὺς ἀπλοὺς έραστὲς τοῦ καλοῦ ἀλλὰ με τὸ ἴδιο τὸ Καλό, με τὸ ζωντανὸ Ὅσιο, τὸ ὑπαρκτὸ Ἀληθές, τὸ ἐνσαρκωμένο Δίκαιο, τὸ ἀπολύτως Ὡραῖο, με τὸν ἐνσαρκωμένο Λόγο τοῦ Θεοῦ.

Γι' αὐτὸ, ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὁ σατανὰς και τὰ ὄργανά του (Ἡρώδης, ἀρχιερεῖς, γραμματεῖς, Φαρισαῖοι, Πιλάτος, λαὸς κ. ἅπ.) βλέποντας ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ δὲν παρουσιάστηκε στὸν κόσμον με τὴ θεῖα μεγαλειότητα ἀλλὰ με ἀνθρώπινη και μάλιστα ταπεινὴ μορφή, φρόντισαν να ξεφορτωθοῦν αὐτὸν τὸν ἐνοχλητικὸ ἐπισκέπτη και θανάσιμο ἐχθρὸ τους, ὁ ὁποῖος «Ἦλθε πρὸ καιροῦ για να τοὺς βασανίσῃ». Τὸν ὀδήγησαν στὸν Σταυρὸ, πανηγυρίζοντας ὅτι ξεμπέρδεψαν μαζί Του μὴ για πάντα. Ἡ Ἀνάσταση, ὅμως, και ἡ Ἀνάληψη τοῦ Χριστοῦ μας, τοὺς χάλασε τὰ σχέδια. Ὡστόσο, δὲν ἀποθαρρύνθηκαν. Ἡ ἐβραϊκὴ συνωμοσία και τὸ λατινορωμαϊκὸ κατεστημένο στράφηκαν κατὰ τῶν μαθητῶν και τῶν ἄλλων πιστῶν τοῦ Χριστοῦ.

Ἔτσι, ἄρχισαν οἱ γνωστοὶ διωγμοὶ κατὰ τῶν Χριστιανῶν, με τοὺς ὁποῖους οἱ δυνάμεις τοῦ κακοῦ, βασανίζοντας και φονεύοντας τοὺς Χριστιανούς, ἐπέδωκαν να ἐξαλείψουν τελείως τὸν Χριστιανισμὸ ἀπὸ τὴν γῆ. Βλέποντας, ὅμως, ὅτι με τοὺς διωγμοὺς ὁ Χριστιανισμὸς μετὰ ἀπὸ τριακόσια χρόνια, ἀντὶ να ἔχη ἐξα-

λειφθῆ, αὐξανόταν, βοήκαν τὶς αἰρέσεις, με τὶς ὁποῖες ἐπεχείρησαν να ἀλλοιώσουν τὴν διδασκαλία και αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ. Ἔτσι, οἱ Χριστιανοί, ἀκολουθώντας πλέον τὴν αἵρεση, θὰ νόμιζαν ὅτι ἀκολουθοῦν τὸν Θεὸ, ἀλλὰ στὴν πραγματικότητα θὰ ἀκολουθοῦσαν τὸ ψέμα και ἐπομένως θὰ ξανάπεφταν στὰ χέρια τῶν ἀπατεῶνων.

Οἱ αἰρέσεις, πράγματι, ἔφεραν μεγάλη ἀναστάτωση μέσα στὴν Ἐκκλησία ἀλλὰ ἡ ὑπαρξη και δράση τῶν μεγάλων ἑλληνορθόδοξων Πατέρων και τῶν λοιπῶν Ἁγίων τῆς Ἐκκλησίας δυσκόλεψε πολὺ και ἐν πολλοῖς ἀνέτρεψε τὸ ὑπουλο σχέδιο τῶν σκοτεινῶν δυνάμεων. Τότε, ὅμως, ἐμφανίστηκαν δύο φοβεροὶ ἐκφραστὲς τοῦ κακοῦ, ὁ ἕνας στὴν Ἀνατολή, ὁ Μουσουλμανισμὸς, ἄγριος και σκληρός, και ὁ ἄλλος στὴν Δύση, ὁ φραγκισμὸς, ὑπουλος και ὑποκριτικός, γι' αὐτὸ και πῶς ἐπικίνδυνος. Οἱ δύο αὐτοὶ νέοι ἐχθροὶ κατάφεραν καιρία πλήγματα κατὰ τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τῆς Ὁρθοδοξίας και γενικὰ τῆς ἀνθρωπότητας.

Μὲ τὴν προσκόλληση μάλιστα τῶν Τουρκομογγόλων στὸν Μουσουλμανισμὸ και τὸν ἐναγκαλισμὸ παπισμοῦ και φραγκισμοῦ ἡ καταστρεπτικὴ τους δράση αὐξήθηκε και ἄρχισε πῶς ἡ συρρίκνωση τῶν Ὁρθόδοξων και τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Μὲ τὶς σταυροφορίες δέ, συντελέστηκε μεγαλύτερο πλῆγμα κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας και τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ἀλλοίωση και ἡ διαφθορὰ τῶν ἑλληνορθόδοξων και ἰδιαίτερος τῶν κληρικῶν, δηλαδή τὸ φράγμα τους, τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ὁποῖου ὑφιστάμεθα ἀκόμα και σήμερα (δεσποτισμὸς, μίτρες, πατερίτσες, ναϊτισμὸς, αὐθαιρεσία, γκουρισμὸς, ἐξάρτηση, ὑποτέλεια, ραγιαδισμὸς, γραικυλισμὸς, ἡ νεοελλαδίτικη δοκησιοσοφία κ. ἅπ.).

Ἔτσι, ὅταν ἄρχισαν τὴν δράση τους ὁ μασονισμὸς, ὁ καπιταλισμὸς, ὁ φασισμὸς, ὁ σιωνισμὸς και ὁ μαρξισμὸς, οἱ Χριστιανοὶ πῶς ἦσαν διηρημένοι, ἐξαρτημένοι ἀπὸ τοὺς ἐκμεταλλευτὲς τους, ἀλλοιωμένοι συνειδησιακῶς και ἐπομένως ἀνίκανοι για ὁποιαδήποτε ἀντίσταση και ἀγαθοεργὴ δράση. Αὐτὴ ἡ κατάσταση, παρὰ τὰ φωτεινὰ διαλείμματα τῶν ἐθνικοαπελευθερωτικῶν μας ἀγώνων, ἐπικρατεῖ παντοῦ και δυστυχῶς ἀκόμα και ἀνάμεσα στοὺς Ἑλληνες Ὁρθόδοξους, οἱ ὁποῖοι, ὄχι μόνον ἀποτελοῦμε τὴν συντριπτικὴ μειοψηφία τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, ἀλλὰ εἴμαστε και μεταξύ μας διχασμένοι και ἀλληλοσυγκρουόμενοι, δεμένοι στὸ ἄρμα τῶν μεγάλων και παραδομένων στὰ πάθη μας.

Διαμαρτυρία

Ὡς Ἑλληνες ἐνεργοὶ πολῖτες και ὑπερασπιστὲς τῶν ἀνθρωπίνων δημοκρατικῶν και κοινωνικῶν δικαιωμάτων διαμαρτυρόμαστε ἐντονότατα για τὴν ἐπιπολαιότητα, με τὴν ὁποῖα χειρίζονται τὸ Κυπριακὸ ἐπὶ τόσες δεκαετίες οἱ ἐκάστοτε ἑλληνικὲς κυβερνήσεις, θεωρώντας το ὡς ἀπλὴ διένεξη Ἑλλάδος και Τουρκίας και ὄχι ὡς ὑπόθεση ἀπελευθερώσεως κυπριακοῦ ἐδάφους ἀπὸ ξένους εἰσβολεῖς, γεγονός πὸς ἀναγνωρίζουν και τόσα ψηφίσματα τοῦ Ο. Η. Ε.

Ὡς γνωστὸν, ἀπὸ τὰ ξένα στρατεύματα κατοχῆς δὲν ὑποφέρουν μόνον Ἑλληνοφῶνοι ἀλλὰ και Τουρκοφῶνοι Κύπριοι, ἐβδομήντα και πάνω χιλιάδες τῶν ὁποῖων ἔχουν μεταναστεύσει, μὴ δυνάμενοι να ὑποφέρουν τὴν βαναυσότητα τῶν τουρκικῶν κατοχικῶν στρατευμάτων και τοὺς ἄλλους «κουβαλητούς». Ἰδιαίτερος θεωροῦμε ἀπαράδεκτες και ἀνθρωπίνως ἀσύμφορες τὶς ταρινὲς διαπραγματεύσεις πρὸς δῆθεν λύση τοῦ Κυπριακοῦ με συνομιλητὲς τοὺς βάρβαρους εἰσβολεῖς.

Διὰ τοῦτο, καλοῦμε ὅλες τὶς ὑγιεῖς πνευματικὲς, κοινωνικὲς και πολιτικὲς δυνάμεις τοῦ τόπου σε ἀρραγὴ συσπείρωση και γενικὴ κινητοποίηση πρὸς ματαίωση τῶν τεκταινομένων, σε βάρος τῶν Κυπρίων –Ἑλληνοφῶνων και Τουρκοφῶνων–, σχεδίων τῶν διεθνῶν ἐκμεταλλευτικῶν δυνάμεων, ὡστε ὅλοι μαζί να ἀπαιτήσωμε τὴν ἄμεση ἀποχώρηση τῶν κατοχικῶν δυνάμεων και τῶν κάθε εἶδους ξένων στρατευμάτων ὡς και τῶν «κουβαλητῶν» και τὴν ἐναρξη ἐνδοκυπριακῶν συνομιλιῶν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ο.Η.Ε. πρὸς ἐξέυρεση ὀριστικῆς λύσεως, πὸς να ἐξασφαλίσῃ τὴν ἐνότητα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ και τὴν ἐνιαία κρατικὴ ὄντοτητα.

Ἐκ τῆς Ε.Χ.Ε. (Ἑλληνικὴ Χριστιανοκοινωνικὴ Ἐνωσις)

Δραστηριότητες τῶν Ἐπάλλξεων

Κοπή Βσιλόπιττας

Τὴν Κυριακὴ 15 Ἰανουαρίου τὸ βράδυ πραγματοποιήθηκε ἡ κοπή τῆς Βσιλόπιττας τῶν Ἐπάλλξεων, τὴν ὁποῖα εὐλόγησε ὁ σεβαστὸς μας π. Ἐμμανουὴλ Καβρουλάκης. Ἀκολούθησαν παραδοσιακὰ κάλαντα, ποιοτικὰ ἄσματα και δὴ κυπριακά, ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐπετείου τοῦ ἐνωτικοῦ δημοψηφίσματος στὴν Κύπρο τὸ 1950. Μίλησε ὁ ὑπεύθυνος τῶν Ἐπάλλξεων κ. Β. Τσούπρας με θέμα: «Ὁ χρόνος και ὁ χῶρος μέσα στὴν ἀπεραντοσύνη και τὴν αἰωνιότητα». Ἡ εὐχὴ ὄλων ἦταν να μᾶς βοηθήσῃ ὁ Θεὸς να ἀντέξωμε και να ξεπεράσωμε τὶς δυσκολίες πὸς μᾶς φόρτωσαν οἱ ξένοι κερδοσκοποὶ, οἱ ντόπιοι καιροσκοποὶ και ἡ ἐπιπολαιότητα ἡμῶν τῶν πολιτῶν.

Συγκέντρωση Συνεργασίας

Τὴν Κυριακὴ 22 Ἰανουαρίου πραγματοποιήθηκε συγκέντρωση στὴν αἴθουσα τῶν Ἐπάλλξεων για τὴν ἀνάγκη τῆς συνεργασίας τῶν ὀρθόδοξων Ἑλλήνων πρὸς ἀπὸ κοινὸ ἀντιμετώπιση τῆς πολλαπλῆς κρίσεως και πρὸς προάσπιση τῶν ἐθνικῶν και κοινωνικῶν δικαιωμάτων. Ἐλαβαν μέρος ἐκπρόσωποι τῶν κινήσεων: Κίνημα Χριστιανικῆς Δημοκρατίας, Ἑλληνικὴ Χριστιανοκοινωνικὴ Ἐνωσις, Ἐλεύθερη Πατρίδα, Πατριωτικὸς Σύνδεσμος, Ἐλεύθεροι Ἐνωμένοι Ἑλληνες, Πατριωτικὴ Συσπείρωση και γνωστὲς προσωπικότητες τοῦ δημοκρατικοῦ κοινωνικοῦ χῶρου. Τὴν συζήτηση διηύθυνε ἡ ἰατρός – θεολόγος Μαγδαληνὴ Κόκκορη.

Μετὰ τὶς ὀμιλίες, τὶς παρεμβάσεις και τὴν συζήτηση διατυπώθηκαν προτάσεις για τὸν τρόπο και τὶς θέσεις μιᾶς εὐρύτερης συνεργασίας τῶν ὑγιῶν δυνάμεων τοῦ τόπου για τὴν σωτηρία και πρόοδο τῆς πατρίδος μας. Οἱ προτάσεις αὐτὲς δημοσιεύονται σε ἄλλη στήλη τῆς ἐφημερίδος μας με τὴν εὐχὴ να ἔχουν ἀνταπόκριση για τὸ κοινὸ καλό.

Ἀσημίνα Τσάμου

Κλαυσιγέλο

Κουαρτέτο ἀχόρδων

- Ἐμαθες κυρα-Γιώργαινα τὰ εὐχάριστα νέα;
- Ποιὰ νέα, κυρα-Μήτηραινα; Ἐδῶ πὸς εἶμαι ἐγὼ χωμένη στὶς δουλειές, πὸς να μάθω νέα;
- Νά, κυρα-Γιώργαινα, θὰ ξανάρθουν οἱ θεσμοὶ, θὰ ξανάρθῃ τὸ κουαρτέτο. Ἔτσι θὰ ἀκούσωμε και ἐμεῖς ὠραία μουσικὴ, μουσικὴ δωματίου, μουσικὴ χαλαρωτικὴ, να εἰρηνέψῃ τὸ πνεῦμα μας, να φύγωμε ἀπὸ τὰ καθημερινά.
- Και δὲν μοῦ λές, κυρα-Μήτηραινα, τί κουαρτέτο εἶναι αὐτό, ἐγγόρδων ἢ ἀχόρδων;
- Δὲν ξέρω κυρα-Γιώργαινα, ἐγὼ μόλις ἀκουσα για κουαρτέτο, ἔτρεξα να στὸ προφτάσω, να χαρῆς και σύ.
- Ἄχ, καημένη κυρα-Μήτηραινα, αὐτὸ δὲν εἶναι μουσικὸ κουαρτέτο, δὲν ἔχει χορδές, εἶναι ἀχορδο. Μόνον θηλιές ἔχει για κρέμασμα. Σουβλιά, για να μπήγῃ φόρους και μέτρα για ἀξιολόγηση. Ἄ!, φέρνουν και ἕνα τηγάνι και ἕνα ταψί!
- Τί να τὰ κάνουν αὐτά, κυρα-Γιώργαινα;
- Για να μᾶς τηγανίσουν με τὸ τηγάνι και να μᾶς χορέψουν στὸ ταψί και ὁποῖος ἀντέξῃ.
- Τί λές, κυρα-Γιώργαινα, και ἐγὼ πὸς γελάστηκα;
- Ἄχ, κυρα-Μήτηραινα, πρώτη φορὰ πὸς ξεγελιέσαι; Τὸ κακὸ ὅμως εἶναι πὸς ξεγελοῦνται ὅλοι και τὸ ἀκόμα χειρότερο ὅτι δὲν εἶναι ἡ τελευταία τους. Ἀλλὰ, ἔως πότε;

ἡ τσοῦχτρα

Ἀρωγὲς για τὶς Ἐπάλλξεις

Σκληνὸς Ἰωάννης	40€	π. Ἐμμανουὴλ Καβρουλάκης	15€
Σκουτέρη Τασία	20€	Μαοῦνης Παναγιώτης	10€
Αναγνώστου Εὐάγγελος	10€	Κρητικοῦ Μαίρη	10€
Ρόκας Χαράλαμπος	10€	Τσικοπούλου Χαρὰ	10€
Μεϊντάνη Βασιλικὴ	10€	Κοτρωνάκη Ἐλευθερία	15€
Ανδριτσάνη Τασούλα	5€	Καλογεράτου Μαρία	30€
Βενέτης Δημήτριος	10€	Στεργιούλη Βασιλικὴ	10€
Κωνσταντὰρα Ἀγγελικὴ	50€	Μπούκλιας Παναγιώτης	15€
Μπουρδουκλή Μαρία	20€	Μουτσίου Ἀθανασία	10€
Αναστασίου Ἀσπασία	50€	Κατσιρῆς Δημήτριος	20€
Σαλογιάννη Μαρία	20€	Φυρογένης Γεώργιος	50€
Μ. Μ.	50€	Σταῦρου Δημήτριος	20€
Νιαρχάκου Ἐλένη	20€	Βελῆ Ἐλένη	50€
Κουλέτσος Πέτρος	10€	Φ. Φ.	40€
Τάντρη Μαίρη	45€	Σπηλιωτοπούλου Θεοδώρα	50€

Διαδόστε και στηρίζτε τὶς Ἐπάλλξεις